

συμμορίαν, ἐντὸς τῆς δποίας νὰ μὴ ὑπάρχουν καὶ ἔξ αὐτῶν ἀνδρες, οὗτε περιστασιν καταδρομῆς τῶν Ἀρματωλῶν η ληστῶν, *<κατὰ τὴν δποίαν>* ως ἔχοντες γγώσιν τῶν κινημάτων των νὰ μὴ ἔπαθον· καὶ ἀκόμη οὕτε παράδειγμα προδοσίας ἡγεύσθη ἀπὸ τὴν μερίδα των ποτὲ διὰ κκνέναν ἀπὸ τοὺς λγστάς, μὲ δλους τοὺς ἀπηγεῖς καὶ σκληροὺς θανάτους καὶ βασανιστήρια, τὰ δποία ὑπόφερον κατὰ κατρούς ἀπὸ τοὺς δερθεναγάδες Τουρκαλδαγούς¹⁾.

Ὑποχρεωμέναι αἱ ὅμαδαι αῦται, ως ἐκ τῆς διανομῆς καὶ *<ἀναλόγως τῆς>* χωρητικότητος τῶν λιθαδιῶν καὶ τῶν ποιμνίων, νὰ σχηματίζωνται εἰς τόσα κόμματα καὶ τόσας κοινότητας σκηνιτῶν, καὶ ἔχουσαι η κάθε μία ἔξ αὐτῶν ἀνὰ ἔνα ἀρχιποιμένα (τέλενικα), δστις διευθύνων τὰ πάντα καὶ ἀντιπροσωπεύων τὸ κοινόν των, ἐπροστάτευεν τὰ συμφέροντά των· ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τούτου, δπλοφοροῦντες ἀείποτε, εἰς τὰ δρεινὰ μέρη καὶ πεδιάδας, η φυλὴ τῶν Γραικοβλάχων, δταν ἐν καιρῷ ἀνοίξεως η χινοπώρου συναθροίζετο νὰ ἀλλάξῃ θέσεις—συνδεδεμένη συγγενικῶς ἀπὸ τὴν μίαν ἀκρηγ ἔως τὴν ἀλληγ—ἐσχημάτιζεν κάθε μία τόσους δπλοράρους, δσους ἐπροξεγοῦσαν εἰς τὴν διάδοσίν των πολλάκις φόβον.

Γνωστὸς δ χαρακτὴρ τῶν δύο φυλῶν τούτων καὶ αἱ διαθέσεις *<των>* (132-133) πρὸς τοὺς Ὀθωμανούς, ἐὰν καὶ ἔξ αὐτῶν πολλοὶ ἀρχιποιμένες, διὰ νὰ λάθουν προστασίαν τινά, ἐσκέπαζον τὰ ποίμνια των μὲ τὰ δνόματα τῶν τυράννων των *<διὰ>* γὰ προφυλαχθοῦν, μὴ ὑποφέροντες δμως μέχρι τέλους οἱ περισσότεροι γὰ τοὺς ἀκούγονταν καὶ βλέπουν οὗτε ως προστάτας, οὗτε ως εὐεργέτας, οὗτε ως κυρίους των²⁾)—ἄφοι ̄δλεπον τὸν σκοπὸν τῆς προστασίας των δτι δὲν ἀπέβλεπεν περὶ *<εἰς>* τὴν ἀέννακον δυστυχίαν των—πολλάκις πολλοὶ ἀνεξάρτητοι ἀγδρες ἀφήσαντες καὶ τὰ ποίμνια καὶ τοὺς συγγενεῖς των καὶ τὰ συμφέροντά των εἰς τὴν διάκρισιν τῶν καταδρομητῶν, καὶ λαβόντες τὰ δπλα ἔκαμψαν τοὺς ἔχθρούς νὰ τοὺς τρομάξουν εἰς τὰς φωλεάς των³⁾.

1) Γιὰ τῆς σχέσεις σκηνιτῶν βοσκῶν μὲ τοὺς Κλέφτες βλ. Rouquerville ταξεῖδι, ἔκδ. β', τόμ. B' σ. 387.

2) Τὸ χειρόγρ. προστάτας...κυρίους...εὐεργέτας.

3) Τὸ πρῶτο καὶ πειδὸ σημαντικὸ παράδειγμα εἶναι δ Κατσαντώνης καὶ τ' ἀδέρφια του, παιδιὰ σκηνίτη τσέλιγκα. Ο σιγγρ. σὲ σινομένη σελίδα, 133, φέρνει παράδειγμα καὶ τὸ Διπλα, περίφημον Κλέφτη, τὸ Νάσιο (Βλαχοθανάση), τὸ Γιαννάκη Φαρμάκη.—Γιὰ τὴν τυρανικὴ ποιμενικὴ φορολογία βλ. Leak ταξεῖδι στὴ βόρεια Ελλάδα τόμ. A' σ. 85, Κουτσονίκα γεν. ιστορία τῆς Ελλ. Ἐπαν. τόμ. A', σ. 99.

‘Απὸ τὰ γεωγρ. σύνορα τῶν «Γραικοβλάχων», ποῦ δρίζει δ σιγγρ., Βχσταβέτοι, Συράκου, Ἀθέλλα, Σμιαρίνα φαίνεται καθαρὰ δτι ἐννοεῖ τοὺς Κουτσοβλάχικους πληθυσμούς, δπως εἶναι γνωστοί μ' αὐτὸ τὸ δνομα κοινὰ στὸν Ἑλληνικὸ λαό. Αյτοὶ δμως δὲν εἶναι σκηνίτες, καὶ ἐνῷ τὸ χειμῶνα μετατρέπονται, τὰ χειμερινὰ λιθέζια τους δὲ βγαίνουν ἀπὸ τὰ σύνορα τοῦ κάμπου τῆς Θεσσαλίας, καὶ τὸ καλοκαῖρι γυρίζουνε στὸν χωριά τους. Οἱ πληθυσμοὶ αὗτοί, ίσα-ίσα γιατὶ ἔχουνε μόνιμη κατοικία κι' ἀλλη ἀγροτικὴ περιουσία, δὲν ὑπήρχανε ποτὲ συστηματικοὶ βοηθοὶ τῶν Κλέφτων, καὶ γι' αὐτὸ η Τσύρκικη ἔξουσία σπάνια τοὺς πειραζε. Βέβαια μὲν μεγάλη κοπή γιδοπροσβάτων, ποὺ ἔχειμωνιάζει στὸν κάμπο τὸ θεσσαλικό, ἀπὸ ἀνάγκη θὰ δώσῃ καὶ φωμί, θὰ γίνη καὶ «γιατάκι» κάποιων Κλέφτων, καμιά φορά, δχι δμως

